EUROPOS KOMISIJA

Briuselis, 9.3.2010
KOM(2010) 91 galutinis

KOMISIJOS KOMUNIKATAS TARYBAI

Veiksmai, kurių imtasi vadovaujantis 2010 m. vasario 16 d. Tarybos sprendimu, kuriuo Graikija įspėjama, kad imtųsi deficito mažinimo priemonių, reikalingų perviršinio deficito padėčiai ištaisyti

KOMISIJOS KOMUNIKATAS TARYBAI

Veiksmai, kurių imtasi vadovaujantis 2010 m. vasario 16 d. Tarybos sprendimu, kuriuo Graikija įspėjama, kad imtųsi deficito mažinimo priemonių, reikalingų perviršinio deficito padėčiai ištaisyti

1. ĮVADAS

Šiame komunikate, remiantis *2010 m. kovo 10 d. ataskaita apie Graikijos stabilumo ir augimo programos ir papildomų priemonių įgyvendinimą,* vertinami sprendimai, kuriuos iki šiol priėmė Graikijos valdžios institucijos, kad pasiektų 2010 m. biudžeto tikslą, atsižvelgdamos į 2010 m. vasario 16 d. Tarybos sprendimą. Tarybos sprendimo 4 straipsnio 1 dalyje nurodytą ataskaitą Graikija pateikė 2010 m. kovo 8 d. – prieš savaitę iki galutinio termino. Joje aptariamos ne tik fiskalinės priemonės, kuriomis siekiama 2010 m. sumažinti valdžios sektoriaus deficito santykį, bet ir stabilumo programoje nurodytos struktūrinės reformos.

Atsižvelgdamos į 2010 m. kovo mėn. Graikijos valdžios institucijų pateiktą ataskaitą, Komisijos tarnybos, padedamos ECB ir TVF darbuotojų, buvo techninio pobūdžio komandiruotėje Atėnuose 2010 m. vasario 22–24 d., kur susitiko su Graikijos valdžios institucijų atstovais, kad aptartų stabilumo programos įgyvendinimo būklę ir priemones, kurių buvo imtasi atsižvelgiant į Tarybos sprendimą. Dar viena komandiruotė, vadovaujama Komisijos nario O. Rehno, organizuota 2010 m. kovo 1 d.

2. PERVIRŠINIO DEFICITO PROCEDŪRA. FISKALINĖS KRIZĖS GRAIKIJOJE SPRENDIMAS

Šiuo metu daugelyje ES šalių valdžios sektoriaus biudžeto deficitas viršija Sutartyje nustatytą 3 % BVP pamatinę vertę. Dažnai stiprus deficito bei skolos būklės pablogėjimas turi būti vertinamas turint omenyje beprecedentę pasaulinę finansų krizę ir ekonomikos nuosmukį. Nors dabartinis viešųjų finansų būklės pablogėjimas Graikijoje taip pat turi būti vertinamas turint omenyje tas pačias aplinkybes, fiskalinis disbalansas buvo didelis ir pastovus daugelį metų, nors iki 2008 m. ekonominė veikla klestėjo – tai rodo, kad priežastys yra struktūrinės. Visų pirma valstybės deficitas atspindi nepakankamą viešųjų išlaidų kontrolę, o pajamų projekcijos dažnai pasirodo pernelyg optimistiškos. Dėl vykdomos fiskalinės politikos išorės disbalansas dar labiau padidėjo ir konkurencingumas sumažėjo ilgam. Be to, struktūriniai ir endeminiai trūkumai, susiję su Graikijos Vyriausybės sąskaitų registravimu, taip pat trukdė laiku ir veiksmingai kontroliuoti pajamas ir išlaidas. Dėl didelio valdžios sektoriaus deficito susidaręs valstybės skolos santykis yra vienas didžiausių ES, ir jis ne tik gerokai viršija 100 % BVP, bet vis dar smarkiai didėja.

2010 m. vasario 3 d. Komisija priėmė Tarybos sprendimo pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 126 straipsnio 9 dalį, pasiūlymą; juo Graikija įspėjama, kad imtųsi deficito

mažinimo priemonių, reikalingų perviršinio deficito padėčiai ištaisyti[1] [2]. Komisija kartu pateikė Tarybos rekomendacijos pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 121 straipsnio 4 dalį, kuria siekiama, kad Graikijos ekonominė politika atitiktų bendrąsias ekonominės politikos gaires ir nebekeltų grėsmės deramam Ekonominės ir pinigų sąjungos veikimui, projektą[3] ir Tarybos nuomonės dėl atnaujintos Graikijos stabilumo programos projektą[4]. 2010 m. vasario 11 d. Europos Vadovų Taryba paragino ECOFIN tarybą patvirtinti Komisijos pateiktus dokumentus, o Komisiją paragino kartu su ECB ir naudojantis TVF ekspertų patirtimi atidžiai stebėti, kaip įgyvendinamas Tarybos sprendimas ir rekomendacija[5].

2010 m. vasario 16 d. ECOFIN taryba priėmė pirmiau nurodytą sprendimą, rekomendaciją ir nuomonę[6]. Taryba pareikalavo Graikijos „*kuo greičiau ir ne vėliau kaip iki 2012 m. termino ištaisyti esamą perviršinio deficito padėtį*“ ir nurodė planą perviršiniam deficitui ištaisyti nuo 2010 iki 2012 m. (1 straipsnis). Remiantis Graikijos stabilumo programa, Tarybos sprendime pateiktas išsamus skubių fiskalinių priemonių, kurių reikia imtis iki 2010 m. gegužės 15 (2 straipsnio A skirsnis), kitų priemonių, kurias reikia priimti iki 2010 m. pabaigos (2 straipsnio C skirsnis) ir kurias reikia priimti iki 2012 m. (2 straipsnio D skirsnis), sąrašas. Sprendimu tai pat reikalaujama, kad Graikija priimtų keletą priemonių, susijusių su statistinių duomenų rengimu ir tvarkymu (3 straipsnis). Tokia apimtimi, kokia pasitvirtina nuogąstavimai, susiję su Tarybos sprendime nustatytomis 2010 m. deficito ir skolos viršutinėmis ribomis, Graikijos paprašyta paskelbti papildomas priemones, skirtas užtikrinti, kad būtų laikomasi 2010 m. biudžeto tikslo. Remiantis sprendimu, papildomos priemonės turėtų būti daugiausia susijusios su išlaidų mažinimu, bet taip pat galėtų būti ir pajamų didinimo priemonių (2 straipsnio B skirsnis). Tos papildomos priemonės ir informacija apie fiskalinių priemonių įgyvendinimą 2010 m. turėtų būti nurodyta ataskaitoje, kuri turi būti pateikta Tarybai ir Komisijai ir viešai paskelbta (4 straipsnio 1 dalis). Remdamasi Tarybos sprendimu (4 straipsnio 4 dalimi), Komisija gali nurodyti priemones, kurių reikia siekiant laikytis šiuo sprendimu nustatyto koregavimo plano dėl perviršinio deficito ištaisymo.

---

1 COM(2010) 93 (http://ec.europa.eu/economy_finance/sgp/pdf/30_edps/104-09_commission/2010-02-03_el_126-9_commission_en.pdf). Visi su PDP susiję Graikijai skirti dokumentai pateikti http://ec.europa.eu/economy_finance/sgp/deficit/countries/index_en.htm.

2 Dabartinė perviršinio deficito procedūra Graikijai pradėta 2009 m. vasario 18 d., Komisijai priėmus pranešimą pagal EB sutarties 104 straipsnio 3 dalį; jo pagrindu ir pagal EB sutarties 104 straipsnio 4 dalį – SEC(2009) 197 – Ekonomikos ir finansų komitetas (EFK) 2009 m. vasario 27 d. suformulavo nuomonę. 2009 m. kovo 24 d. Komisija pagal EB sutarties 104 straipsnio 5 dalį priėmė nuomonę, kad Graikijoje susidaręs perviršinis deficitas – SEC(2009) 263. 2009 m. balandžio 27 d., remdamasi Komisijos rekomendacija, Taryba pagal Europos bendrijos steigimo sutarties 104 straipsnio 6 dalį nusprendė, kad Graikijoje yra susidaręs perviršinis deficitas – Tarybos sprendimas 2009/415/EB (OL L 135, 2009 5 30, p. 21). Kartu pagal EB sutarties 104 straipsnio 7 dalį Taryba pateikė rekomendacijas Graikijai perviršinio deficito padėtį ištaisyti iki 2010 m. 2009 m. lapkričio 11 d. Komisija įvertino Graikijos taikytas priemones atsižvelgiant į 2009 m. balandžio 27 d. Tarybos rekomendaciją ir padarė išvadą, kad Graikijos pritaikytos priemonės yra nepakankamos, ir pateikė Tarybos sprendimo rekomendaciją. 2009 m. gruodžio 2 d. Taryba priėmė atitinkamą sprendimą pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 126 straipsnio 8 dalį.

3 COM(2010) 95.

4 COM(2010) 94. Atnaujinta Graikijos stabilumo programa pateikta Tarybai ir Komisijai ir viešai paskelbta 2010 m. sausio 15 d.

5 http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/ec/112856.pdf .

6 http://register.consilium.europa.eu/pdf/en/10/st06/st06147.en10.pdf, http://register.consilium.europa.eu/pdf/en/10/st06/st06145.en10.pdf ir http://register.consilium.europa.eu/pdf/en/10/st06/st06560.en10.pdf

3. VEIKSMAI, KURIŲ GRAIKIJA ĖMĖSI ATSIŽVELGDAMA Į TARYBOS SPRENDIMĄ IR SIEKDAMA ĮGYVENDINTI 2010 M. SAUSIO MĖN. ATNAUJINTĄ STABILUMO PROGRAMĄ

Naujausioje Graikijos stabilumo programoje, kuri buvo pateikta 2010 m. sausio 15 d., numatytas siektinas 8,7 % BVP biudžeto deficito rodiklis 2010 m. – mažesnis, palyginti su 12,7 % BVP nominaliuoju deficitu 2009 m. Programoje pateiktas išsamus 2010 m. fiskalinio konsolidavimo priemonių paketas, skirtas daugiausia valstybės pajamų surinkimui didinti ir kiek mažiau – valstybėms išlaidoms mažinti. Stabilumo programoje numatytas nominalusis fiskalinis koregavimas 2010 m. atspindi bendro pajamų ir BVP santykio padidėjimą 2,6 procentinio punkto BVP ir bendro išlaidų ir BVP santykio sumažėjimą 1,4 procentinio punkto BVP.

2010 m. vasario 2 d. Graikija paskelbė apie papildomas priemones, kurios nebuvo nurodytos stabilumo programoje ir kurių deficitą mažinantis poveikis turėtų siekti beveik ½ % BVP. Šių papildomų priemonių rinkinį sudaro tokios priemonės, kaip antai visiškas viešojo sektoriaus darbuotojų darbo užmokesčio įšaldymas (dėl to būtų papildomai sutaupyta 0,1 % BVP išlaidų) ir tolesnis degalų akcizų didinimas (dėl to būtų papildomai gauta 0,3 % BVP pajamų). Tuomet Graikijos valdžios institucijos taip pat aiškiai pareiškė, kad prireikus vyriausybė pasirengusi paskelbti ir įgyvendinti papildomas priemones[7].

2010 m. vasario 16 d. Tarybos sprendimu (2 straipsnio A skirsnis) reikalaujama, kad Graikija *įgyvendintų „įvairias fiskalinio konsolidavimo priemones, įskaitant numatytąsias stabilumo programoje“* iki 2010 m. gegužės 15 d. Šios priemonės yra susijusios tiek su valdžios sektoriaus išlaidų mažinimu, tiek su pajamų didinimo politika.

I priede apibendrinta pažanga, pasiekta įgyvendinant šias priemones[8].

---

[7] Tuomet Graikija taip pat paskelbė, kad per ateinančias savaites Parlamentui bus pateikta visapusiška pensijų sistemos reforma.

[8] Graikijos 2010 m. kovo 8 d. pateiktoje ataskaitoje pateiktas išsamesnis priemonių, priimtų stabilumo programai įgyvendinti, sąrašas.

4. 2010 M. SIEKTINAM DEFICITUI KYLANČIOS RIZIKOS ĮVERTINIMAS PRIEŠ PRIIMANT NAUJAUSIUS POLITIKOS SPRENDIMUS

Komisijos teigimu, nerimą kelią tai, kad gali būti vėluojama griežtai įgyvendinti fiskalinio konsolidavimo priemones 2010 m., kaip išdėstyta atnaujintoje programoje[9]. Be to, teigiama, kad yra rizika, kad gali nepavykti tiksliai įgyvendinti programoje išdėstytos biudžeto strategijos, nes augimo prielaidos, kuriomis grindžiamas pagrindinis programos makroekonominis scenarijus, yra optimistinės[10].

Remiantis Komisijos tarnybų skaičiavimais, egzistuoja rizika, kad bus nukrypta nuo 2010 m. deficito tikslo – mažiausiai 1½ % BVP[11]. Atliekant rizikos vertinimą buvo atsižvelgta į toliau išvardytus dalykus:

1. Remiantis pagrindiniu makroekonominiu scenarijumi, kuriuo grindžiama stabilumo programa, daroma prielaida, kad 2010 m. realusis BVP susitrauks 0,3 % BVP. 2009 m. realusis BVP susitraukė 2 %, palyginti su programoje numatytu 1,2 % susitraukimu. Blogesni nei tikėtasi rezultatai 2009 m. savaime neigiamai atsilieps realiojo BVP augimui 2010 m. – praėjusių metų rezultatų poveikis metų pradžioje bus -0,9 %. Be to, remiantis turimais pagrindiniais rodikliais, numatoma, kad 2010 m. ekonominė veikla dar labiau sulėtės dėl kelių veiksnių, visų pirma dėl naujausių pokyčių finansų rinkose ir įgyvendinamos tinkamai ribojamosios fiskalinės politikos. Net jei būtų daroma prielaida, kad realiojo augimo ketvirtiniai rodikliai daugiau nebeblogės (t. y. didžiausias ekonominės veiklos susitraukimas buvo 2009 m. ketvirtąjį ketvirtį), numatoma, kad metinis realusis BVP 2010 m. dar mažės – mažiausiai 2¼ %. Tai savo ruožtu turės didelį poveikį valdžios sektoriaus sąskaitoms.

2. Remiantis stabilumo programa, numatoma, kad 2010 m. palūkanų išlaidos, palyginti su 2009 m., bus ¼ vieno procentinio punkto BVP didesnės. Remiantis turima informacija apie skolos struktūrą ir grąžinimo terminą, taip pat apie naujausių skolos vertybinių popierių emisijų palūkanų normas, numatoma, kad palūkanų išlaidos viršys oficialius skaičiavimus.

3. 2010 m. kovą bus pradėta mokesčių reforma. Tai plataus užmojo projektas. Papildomų mokestinių pajamų numatoma gauti po antrojo metų ketvirčio. Valdžios institucijos mano, mokesčių pajamos turėtų padidėti maždaug ½ % BVP visų pirma dėl pastangų išplėsti namų ūkių ir įmonių pajamų apmokestinimo bazę (nustačius vienodą apmokestinimo lygį ir panaikinus pajamų mokesčių lengvatas). Nors dėl numatomo šių priemonių poveikio Komisija laikosi tokios pačios nuomonės ir mano, kad jos gali pagerinti mokesčių surinkimą, vis dėlto, atsižvelgiant į administracinius

---

9 Žr. Komisijos pateiktų 2010 m. vasario 16 d. Tarybos sprendimo, rekomendacijos ir nuomonės pasiūlymų aiškinamuosius memorandumus – COM(2010) 93, 94 ir 95.

10 Turimi 2010 m. sausio mėn. centrinės valdžios biudžeto vykdymo faktiniai duomenys rodo, kad tiek pajamų, tiek išlaidų rodikliai atitiko siektinus rodiklius, o labiausiai vilčių teikia tai, kad sumažėjo pirminės išlaidos. Tačiau sausį gauta tam tikrų vienkartinių pajamų (susijusių su specialiu mokesčiu, nustatytu labai pelningoms bendrovėms ir stambaus nekilnojamojo turto savininkams). Be to, kapitalo išlaidų ir palūkanų mokėjimų sumažėjimas pagal pinigų principą taip pat gali būt sietinas su pasikeitusiu sezoniniu išlaidų modeliu.

11 Remiantis Graikijos kovo 8 d. pateikta ataskaita, fiskalinio koregavimo atotrūkis prieš paskelbiant priemones 2010 m. kovo 3 d. buvo „nuo 1 iki 1,5 % BVP“.

trūkumus ir į galimą vėlavimą pradiniuose reformos etapuose, Komisijos manymu, skaičiuojant mokestines pajamas reikia remtis atsargumo principu.

4. Vykdydama mokesčių sistemos reformą, Vyriausybė ėmėsi administracinių priemonių, skirtų aktyviau kovoti su mokesčių ir socialinių įmokų slėpimu, gerinti jų surinkimą ir susijusių prievolių vykdymą. Vyriausybė numato, kad dėl kovos su mokesčių slėpimu jau 2010 m. valstybės pajamos padidės ½ % BVP. Panašaus padidėjimo tikimasi ir dėl kovos su socialinių įmokų slėpimu. Turint omenyje Graikijos ir kitų ES valstybių narių patirtį ir atsižvelgiant į tai, kad vykdant tokias priemones numatomų rezultatų gali tekti laukti ilgiau, nei planuota, ypač nuosmukio laikotarpiais, Komisijos tarnybos vertina, kad net jei tam tikrų pajamų pavyks gauti trumpuoju laikotarpiu, jos gali būti gerokai mažesnės, nei oficialiai apskaičiuota.

5. Graikijos Vyriausybė taip pat užsibrėžė ambicingą tikslą, susijusį su ES lėšų įsisavinimo spartinimu 2010 m. Visų pirma, daroma prielaida, kad 2010 m. pabaigoje bus įsisavinta 15 % 2007–2013 m. laikotarpiui numatytų struktūrinių fondų lėšų. Remiantis šia prielaida, numatoma, kad pajamos iš struktūrinių fondų 2010 m. padidės daugiau negu ½ % BVP. Komisijos tarnybų manymu, tai gana palanki prielaida.

5. PRIEMONĖS, KURIAS GRAIKIJA PASKELBĖ PO VASARIO 16 D. TARYBOS SPRENDIMO

2010 m. vasario 16 d. Tarybos sprendime (2 straipsnio B skirsnyje) nurodyta, kad „tokia apimtimi, kokia pasitvirtina nuogąstavimai“, Graikija turėtų pranešti apie papildomas priemones.

2010 m. kovo 3 d. Graikijos valdžios institucijos po pasikeitimo nuomonėmis su Komisijos tarnybomis, padedant ECB ir TVF, oficialiai paskelbė keletą papildomų deficitą mažinančių priemonių, kurios sudaro 2 % BVP ir kurios turi būti įgyvendintos 2010 m[12]. Kovo 3 d. paskelbtos papildomos fiskalinės priemonės yra plataus užmojo; jos apima reikšmingą išlaidų mažinimą, ypač viešojo sektoriaus darbo užmokesčio išlaidų mažinimą, tai yra svarbiausia siekiant užtikrinti ilgalaikį fiskalinio konsolidavimo poveikį ir atkurti konkurencingumą (II priedas).

Paskelbtas ir ataskaitoje pateiktas priemones lygiomis dalimis sudaro nuolatinės pajamas didinančios priemonės (1 % BVP arba 2,4 mlrd. EUR) ir nuolatinės išlaidas mažinančios priemonės (1 % BVP arba 2,4 mlrd. EUR). Dauguma priemonių apibūdintos tiksliai ir pateikta užtektinai kiekybinės informacijos. Tą pačią dieną pateiktas teisės akto projektas, į kurį įtrauktos visos papildomos fiskalinės priemonės; jį Parlamentas priėmė 2010 m. kovo 5 d. Į tą patį teisės akto projektą buvo įtraukta ir keletas anksčiau paskelbtų priemonių, kurios dar nebuvo patvirtintos. Kai kurios priemonės, visų pirma susijusios su mokesčių tarifų didinimu, įsigalios nuo kovo 15 d.

---

[12] Komisijos pirmininkas „teigiamai įvertino Graikijos Vyriausybės pranešimą pradėti įgyvendinti papildomų konsolidavimo priemonių rinkinį ir patvirtinti įsipareigojimą imtis visų būtinų priemonių, kad būtų pasiekti programos tikslai“. Tokiam vertinimui taip pat pritarė Eurogrupės pirmininkas. ECB „nepaprastai gerai įvertino tokį sprendimą, nes laikė jį tinkamu“, o TVF „teigiamai įvertino labai tinkamą 2010 m. fiskalinių priemonių paketą“, ir kartu pažymėjo, kad įgyvendinus fiskalinę programą bus žengtas esminis žingsnis į priekį per visą daugiametį procesą.

6. IŠVADOS IR TOLESNI VEIKSMAI

Graikija įgyvendina 2010 m. vasario 16 d. Tarybos sprendimą ir Graikijos stabilumo programoje išdėstytas priemones.

Remiantis turima informacija, 2010 m. kovo 3 d. Graikijos valdžios institucijų paskelbtos fiskalinės priemonės, kurias Parlamentas patvirtinto kovo 5 d. ir kurios pateiktos kovo 8 d. Komisijai pateiktoje ataskaitoje, yra pakankamos 2010 m. biudžeto tikslams, nustatytiems 2010 m. vasario 16 d. Tarybos sprendime ir stabilumo programoje, pasiekti.

Pagal Sprendimo 4 straipsnio 2 dalį *„Graikija ne vėliau kaip iki 2010 m. gegužės 15 d. Tarybai ir Komisijai pateikia ir viešai paskelbia ataskaitą, kurioje išdėsto politikos priemones, reikalingas siekiant laikytis šio sprendimo“*. Ataskaitos, kuri būti pateikta iki gegužės 15 d., turinys turi atitikti sprendimo 4 straipsnio 3 dalį; joje turi būti išsamiai nurodytos konsolidavimo priemonės, kurios bus įgyvendintos 2010 m., įskaitant išsamų visų paskelbtų priemonių įgyvendinimo tvarkaraštį, taip pat kokių parengiamųjų veiksmų reikėtų imtis atsižvelgiant į 2011 ir 2012 m. numatomas įgyvendinti priemones. Ataskaitoje taip pat turėtų būti pateikta informacija apie mėnesinį valstybės biudžeto vykdymą, tų pačių metų socialinės apsaugos, vietos valdžios ir nebiudžetinių fondų biudžeto vykdymo duomenys, informacija apie skolos vertybinių popierių išleidimą ir apmokėjimą, darbuotojų skaičių viešajame sektoriuje, mokėtinų išlaidų nepriemokas ir valstybės įmonių finansinę padėtį. Vėliau Graikija šias ataskaitas turės teikti ir viešai skelbti kiekvieną ketvirtį.

Be to, laikantis vasario 16 d. Tarybos rekomendacijos pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 121 straipsnio 4 dalį, *„Graikija raginama apie priemones, kurių imtasi atsižvelgiant į šią rekomendaciją, ir struktūrinių priemonių, numatytų 2010 m. sausio mėn. atnaujintoje stabilumo programoje, įgyvendinimo tvarkaraštį pranešti ketvirtinėse ataskaitose, numatytose 2010 m. vasario 16 d. Tarybos sprendimo 4 straipsnio 2 dalyje“,* įskaitant ekonomikos konkurencingumui didinti skirtas reformas pensijų, sveikatos priežiūros, viešojo administravimo, produktų rinkų veikimo, darbo rinkos, struktūrinių fondų lėšų įsisavinimo, finansų sektoriaus priežiūros ir statistikos srityje.

Todėl, nors veiksmų, kurių Graikija ėmėsi atsižvelgdama į 2010 m. vasario 16 d. Tarybos sprendimą, vertinimas šioje ataskaitoje daugiausia sietinas su fiskalinėmis priemonėmis, kuriomis užtikrinama, kad 2010 m. valdžios sektoriaus deficitas sumažėtų iki 8,7 % BVP, ateityje atlikdama vertinimą Komisija laipsniškai daugiau dėmesio skirs struktūrinėms reformoms ir 2011 ir 2012 m. fiskaliniams planams.

I PRIEDAS. SKUBIOS FISKALINĖS PRIEMONĖS, KURIŲ REIKIA IMTIS IKI 2010 M. GEGUŽĖS 15 D., kaip numatyta 2010 m. vasario 16 d. Tarybos sprendimo 2 straipsnio A skirsnyje

Priemonė	Padaryta pažanga ir kitos pastabos
Išlaidos	
„a) 10 % biudžeto asignavimų (išskyrus darbo užmokesčiui ir pensijoms), 2010 m. biudžete numatytų valdžios sektoriaus departamentams, perkelia į rezervą nenumatytiems atvejams, kol bus perskirstyti asignavimai departamentams ir nustatytos išlaidų programos, kurias būtina racionalizuoti, taip užtikrindama nemažą ilgalaikį išlaidų sumažinimą;“	Pasirašytas atitinkamas ministerijos sprendimas. Įgyvendinamos kelios administracinės priemonės minėtam sprendimui vykdyti. Kol kas per anksti vertinti konkrečias sutaupytas lėšas, kurios buvo atidėtos į rezervą nenumatytiems atvejams, ir tokie sutaupymai neįtraukti į stabilumo programoje nurodytus planus.
„b) mažina darbo užmokesčio išlaidas, be kita ko, įšaldydama nominalųjį darbo užmokestį centrinės ir vietos valdžios organuose, valstybės įstaigose ir kitose viešojo sektoriaus institucijose, ir darbuotojų skaičiaus mažinimą; 2010 m. valdžios sektoriuje sustabdo naujų darbuotojų priėmimą ir panaikina laisvas vietas, įskaitant laikinąsias sutartis, visų pirma į nuolatinių pareigūnų, išeinančių į pensiją, vietą nepriimant naujų darbuotojų;“	Ministrų Tarybos sprendimas dėl viešojo sektoriaus darbo užmokesčio įšaldymo, taikomas darbo užmokesčiui pasiekus tam tikrą ribą (vėliau darbo užmokesčio įšaldymas pradėtas taikyti bet kokio dydžio darbo užmokesčiui; žr. toliau), įdarbinimo įšaldymo ir laikinųjų darbuotojų skaičiaus mažinimo. Tai pat nuspręsta sugriežtinti taisykles, susijusias su viršvalandžiais ir kelionės išlaidomis. Atitinkamą teisės aktą Parlamentas priėmė kovo 5 dieną, kuris taikomas atgaline data nuo 2010 m. sausio 1 d. Tačiau, kaip planuota stabilumo programoje, įdarbinimo įšaldymas netaikomas saugumo srities darbuotojams, slaugos darbuotojams ir mokytojams.
„c) valdžios sektoriuje sumažina specialiąsias priemokas valstybės tarnautojams (įskaitant iš nebiudžetinių sąskaitų), dėl ko sumažėja bendras atlyginimas už darbą, kaip pirmąjį žingsnį gerinant viešojo sektoriaus darbo užmokesčio sistemą ir racionalizuojant viešojo sektoriaus darbo užmokesčio dydžius;“	Ministrų Tarybos sprendimu 10 % sumažintos priemokos (išskyrus išmokas šeimai ir su vaiko pašalpa susijusias išmokas). Kovo 5 d. Parlamentas priėmė susijusį teisės aktą, kuriuo numatytas papildomas 2 % sumažinimas, apie kurį pranešta kovo 3 d.; jis taikomas atgaline data nuo sausio 1 d.
„d) patvirtina nominalųjį socialinio draudimo pervedimų mažinimą, be kita ko, taikant išmokų bei teisių į išmokas indeksavimo ribojimo priemones;“	Pensijų įšaldymas ir socialiniam draudimui teikiamo valstybės finansavimo mažinimas bus įgyvendintas 2010 m. kovo mėn., taikant atgaline data nuo sausio 1 d.
Pajamos	
„e) įgyvendina progresinių mokesčių sistemą visiems pajamų šaltiniams ir horizontaliai suvienodintą su darbo santykiais ir ilgalaikiu turtu susijusių pajamų apmokestinimą;“	Ministrų Taryba patvirtino visapusišką mokesčių reformą. Numatoma, kad atitinkamą teisės aktą Parlamentas priims 2010 m. kovo mėn., kuris bus taikomas atgaline data nuo sausio 1 d. Padidinti mokesčiai paveldimam turtui ir palikimui naudojant progresinio apmokestinimo skalę, nustatytą 2010 m. sausio mėn. Parlamento priimtu teisės aktu.
„f) panaikina visas mokesčių sistemos išimtis ir autonominio apmokestinimo nuostatas, įskaitant pajamas iš specialiųjų priemokų valstybės tarnautojams;“	
„g) įveda prezumpcinį apmokestinimą savarankiškai dirbantiems asmenims;“	
„h) įveda ilgalaikius mokesčius už pastatus ir padidina nekilnojamojo turto mokesčio tarifus,	

Priemonė	Padaryta pažanga ir kitos pastabos
palyginti su 2009 m. gruodžio 31 d. galiojusiais tarifais;“	
„i) padidina tabako, alkoholio ir kuro akcizus, palyginti su 2009 m. gruodžio 31 d. galiojusiais tarifais;“	Parlamentas priėmė susijusį teisės aktą, kuris pradėtas taikyti 2010 m. sausio mėn. Atitinkamų mokesčių tarifai buvo padidinti du kartus – vasario pradžioje ir kovo pradžioje (žr. toliau).
„j) išdėsto ir iki 2010 m. kovo mėn. pabaigos įgyvendina šiuo metu planuojamas mokesčių sistemos reformas, galimą sistemos veiksmingumo padidėjimą panaudodama deficitui toliau mažinti.“	Žr. pirmesnius e–h punktus.

II PRIEDAS. PAPILDOMŲ FISKALINIŲ PRIEMONIŲ, APIE KURIAS PRANEŠTA 2010 M. KOVO 3 D., SUVESTINĖ LENTELĖ

	mln. EUR	%, BVP	Pastabos
	(pranešta Graikijos)		
Pajamos			
PVM tarifų didinimas (atitinkamai nuo 4,5 %, 9 % ir 19 % iki 5 %, 10 % ir 21 %)	**1300**	**0,5 %**	Bendros PVM pajamos 2009 m. siekė apie 6,9 % BVP (arba 16,5 mlrd. EUR). Graikijos pateiktas įvertis atrodo realus, jei priemonė bus pradėta taikyti nuo kovo 15 d. Šios priemonės visų metų poveikis biudžetui turėtų būti ¾ % BVP. Dėl mokesčių bazės pasikeitimų, susijusių su vidaus paklausos sumažėjimu, ir mokesčių slėpimo pajamos gali būti mažesnės nei planuota.
Akcizų didinimas (be tų, kuriuos anksčiau patvirtino Parlamentas), iš kurių:	**1100**	**0,5 %**	Graikijos valdžios institucijos jau padidino akcizus, kaip nurodyta stabilumo programoje ir pranešta vasario 2 d.
i) benzino akcizas padidintas 0,08 EUR (kainos padidėjimas apie 0,10 EUR), o dyzelino – 0,03 EUR (kainos padidėjimas 0,04 EUR)	450	0,2 %	Papildomai padidinus kuro produktų akcizus, galutinė degalų kaina padidėjo ir tapo artima ES vidurkiui, tai leidžia tikėtis maždaug 10 % didesnių pajamų iš degalų akcizų. 2009 m. buvo įgyvendintas akcizų padidinimas, panašus į bendrą vasario 2 d. ir kovo 3 d. padidinimą, ir lėmė apie 20 % pajamų padidėjimą. Tikimasi gauti panašių pajamų, kokios buvo gautos dėl pastarojo 2009 m. degalų akcizų padidinimo, ir tai atrodo pasiekiama. Vis dėlto nereikėtų nuvertinti paklausos susitraukimo poveikio mokesčių pajamoms.

	mln. EUR	%, BVP	Pastabos
	(pranešta Graikijos)		
ii) a) cigarečių akcizas padidintas nuo 63 % iki 65 %, o b) alkoholio akcizai – 20 % (padidėjimas buteliui 1,20 EUR ir 0,60 EUR už *ouzo* ir *tsipouro)*	300	0,1 %	a) Pastarasis tabako akcizų padidinimas nuo 57,5 % iki 63 % buvo pateiktas Parlamentui praėjusį sausį, ir apskaičiuota, kad dėl to 2010 m. pajamos padidės apie 0,1 % BVP. Kovo 3 d. paskelbta apie papildomą tabako akcizų didinimą nuo 63 % iki 65 % (beveik perpus mažesnis padidinimas, palyginti su ankstesniu); numatoma, kad dėl to papildomai bus gauta apie 0,05 % BVP pajamų, ir tai atrodo pasiekiama. b) Apskaičiuota, kad dėl papildomo akcizų padidinimo (0,9 EUR buteliui ir 0,45 EUR už tradicinius produktus), kurio pasiūlymas Parlamentui buvo pateiktas sausio mėn., 2010 m. bus gauta apie 0,03 % BVP pajamų. Numatoma, kad dėl papildomo akcizų padidinimo, apie kurį pranešta kovo 3 d. (1,2 EUR buteliui ir 0,6 EUR už tradicinius produktus), papildomai bus gauta apie 0,05 % BVP pajamų, ir tai atrodo pasiekiama. Vis dėlto reikėtų pažymėti, kad padidėjusios galutinės tabako ir alkoholio produktų kainos gali padaryti reikšmingą poveikį paklausai (taip pat mokesčių slėpimui), ir pajamos gali būti mažesnės nei planuota.
iii) elektros energijos akcizo nustatymas (2,5 EUR/MWh vartojant pramonėje ir 5 EUR/MWh namų ūkiams, išskyrus iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių gaunamą elektros energiją) ir dyzelino akcizų lengvatos, kuria naudojosi valstybės įmonė „Public Power Corporation“, panaikinimas	250	0,1 %	Dėl naujo elektros energijos akcizo numatoma gauti 0,1 % BVP pajamų. Kadangi šis mokestis bus renkamas apmokant sąskaitas už elektros energiją, įgyvendinimo požiūriu ši priemonė atrodo patikima. Prognozuojama, kad 2010 m. elektros energijos suvartojimas Graikijoje sieks 67,175 GWh. Numatomas poveikis biudžetui atrodo realus.

	mln. EUR	%, BVP	Pastabos
	(pranešta Graikijos)		
iv) prabangos prekių akcizo padidinimas (brangesniems kaip 35 000 EUR automobiliams, jachtoms ir kt.)	100	>0,1 %	Dėl informacijos stokos kol kas neįmanoma nuodugniai įvertinti, nors apskaičiuota, kad papildomos pajamos bus gana nedidelės.
Išlaidos			
Viešojo sektoriaus darbuotojų nominaliojo darbo užmokesčio ir pensijų mažinimas (be to, apie kurį jau buvo pranešta):	**1700**	**0,7 %**	Graikijos valdžios institucijos anksčiau buvo pranešusios apie priemokų valstybės tarnautojams sumažinimą, dėl to sumažėjo bendros viešojo sektoriaus darbo užmokesčio išlaidos. Ėmusis kelių papildomų priemonių, taip pat sumažėjo bendras darbuotojų skaičius viešajame sektoriuje. Kovo 3 d. paskelbta apie papildomą sumažinimą, kuris nebuvo nurodytas programoje ir apie kurį nebuvo pranešta vasario 2 d.[13].
i) kalėdinių, velykinių ir vasaros atostogų premijų mažinimas 30 %	610	0,3 %	Visiškai panaikintas 14-asis atlyginimas (kuris buvo mokamas visiems viešojo sektoriaus darbuotojams), dėl to bus sutaupyta apie 1 mlrd. EUR. Vyriausybės paskelbtų priemonių numatomas poveikis biudžetui yra realus.

[13] Centrinės valdžios organuose dirbančių darbuotojų darbo užmokesčio išlaidos 2008 m. siekė 22 871 mln. EUR (9,6 % BVP). 2009 m. jos padidėjo 11½ % iki 25 492 mln. EUR (10,6 % BVP). Remiantis Graikijos Parlamento 2009 m. spalio mėn. pateiktu 2010 m. biudžetu, centrinės valdžios organuose dirbančių darbuotojų darbo užmokesčio išlaidos 2010 m. turėjo padidėti 2,8 % ir siekti 26 213 mln. EUR (10,7 % BVP). Atsižvelgiant į laikinųjų viešojo sektoriaus darbuotojų skaičiaus mažinimą ir 10 % sumažintas priemokas (pagal stabilumo programą), visišką darbo užmokesčio įšaldymą (vasario 2 d.), dar 2 % sumažintas priemokas (kovo 3 d.) ir velykinių, vasaros ir kalėdinių premijų (kurios vadinamos 13-uoju ir 14-uoju atlyginimais) sumažinimą, numatoma, kad centrinės valdžios organuose dirbančių darbuotojų darbo užmokesčio išlaidos, palyginti su 2009 m., sumažės 4,6 %. Nominalusis darbo užmokestis, palyginti su 2009 m., sumažėjo 8½ %, jei laikysime, kad priemokos būdavo apmokestinamos taikant žemesnę mokesčių skalę, o nuo šiol jos bus apmokestinamos pagal įprastinę skalę, taigi, bus atskaitomi didesni mokesčiai.

	mln. EUR	%, BVP	Pastabos
	(pranešta Graikijos)		
ii) priemokų prie atlyginimų mažinimas 2 % (neskaitant 10 % sumažinimo, apie kurį jau buvo pranešta)	130	>0,1 %	Prieš paskelbdamos priemones kovo 3 d., valdžios institucijos jau buvo 10 % sumažinusios valstybės tarnautojų priemokas, ir dėl to sutaupyta apie 0,3 % BVP lėšų (arba 650 mln. EUR). Kovo 3 d. paskelbta apie papildomą mažinimą – numatoma priemokas mažinti dar 2 %. Taigi, iš viso priemokos bus sumažintos 12 %, o numatomas poveikis biudžetui atrodo realus.
iii) valstybės įmonių darbuotojų darbo užmokesčio mažinimas 7 % ir kalėdinių, velykinių ir vasaros atostogų premijų mažinimas 30 %	360	0,2 %	Kalbant apie valstybės įmones, ši priemonė neturi tiesioginio poveikio biudžetui, nes valstybės įmonės nėra valdžios sektoriaus dalis. Vis dėlto tai galėtų reikšti, kad sumažės valstybės įmonėms mokamos subsidijos ir bus netiesiogiai sumažintos išlaidos.
iv) subsidijų įmonės „Public Power Corporation“ ir OTE (telekomo) pensijų fondams mažinimas, dėl to sumažės atitinkami biudžeto asignavimai	150	>0,1 %	Priemonė atrodo įgyvendinama, nors būtų naudinga turėti daugiau informacijos sutaupytų lėšų apskaičiavimui pagrįsti.
v) visų viešojo ir privačiojo sektoriaus darbuotojų pensijų įšaldymas, panaikinant paskelbtą padidinimą, kuris buvo numatytas biudžete; dėl to bus sutaupyta biudžeto asignavimų	450	0,2 %	Remiantis ankstesniais valdžios institucijų pranešimais, pensijų padidinimas 2010 m. būtų didesnis nei infliacija (apie 1,5 procentinio punkto). Kovo 3 d. paskelbta apie visų pensijų įšaldymą, dėl to sutaupoma apie 0,2 % BVP lėšų (ši suma atitinka anksčiau planuotą pensijų padidinimą). Oficialiai apskaičiuotas poveikis biudžetui atrodo realus.

	mln. EUR	%, BVP	Pastabos
	(pranešta Graikijos)		
Viešojo sektoriaus einamųjų ir kapitalo išlaidų mažinimas	**700**	**0,3 %**	Dar stabilumo programoje Graikijos valdžios institucijos buvo paskelbusios apie einamųjų išlaidų ir subsidijų valstybės įmonėms mažinimą. Jos anksčiau buvo paskelbusios apie investicijų ir švietimo išlaidų didinimą 2010 m. Kovo 3 d. paskelbta apie papildomą mažinimą ir apie numatyto išlaidų didinimo atsisakymą.
i) valstybės investicijų programos lėšų mažinimas	500	0,2 %	Remiantis stabilumo programa, bendrasis pagrindinio kapitalo formavimas 2010 m. padidės 0,3 % BVP (arba 800 mln. EUR). Vyriausybė savo nuožiūra nuspręs dėl atitinkamų asignavimų sumų sumažinimo. Priėmus tinkamus sprendimus, paskelbtas mažinimas atrodo pasiekiamas.
ii) švietimo išlaidų mažinimas (100 mln. EUR pagal valstybės investicijų programą ir 100 mln. EUR panaikinant naujoms švietimo programoms numatytas lėšas)	200	0,1 %	Remiantis stabilumo programa, švietimo išlaidos 2010 m. padidės apie 0,2 % BVP (arba 500 mln. EUR). Vyriausybė savo nuožiūra nuspręs dėl atitinkamų padidintų asignavimų sumų sumažinimo, įskaitant numatytų valstybės investicijų programoje. Priėmus tinkamus sprendimus, paskelbtas mažinimas atrodo pasiekiamas.
IŠ VISO	**4800**	**2,0 %**	